

Caracteristica hidrologică a lunii septembrie pentru teritoriul Republicii Moldova

Conform datelor multianuale, luna septembrie se caracterizează prin niveluri scăzute ale apei pe întreg teritoriul țării, fapt ce marchează începutul etiajului de toamnă. Acesta este determinat de cantitatea redusă de precipitații atât în Munții Carpați din Ucraina, cât și pe teritoriul țării.

Etiaj de toamnă - fază a regimului hidrologic al râurilor, caracterizată prin niveluri și debite scăzute ale apei, determinată de cantitățile reduse de precipitații. Se manifestă, de regulă, din luna septembrie și se menține până la apariția viiturilor de toamnă sau, în lipsa acestora, până la instalarea fenomenelor de îngheț.

Tododată în luna septembrie se menține riscul de producere a viiturilor, dar în comparație cu luna august frecvența acestora scade cu circa 20-30%.

Pericolul de inundații în râul Prut îl prezintă sectorul din amonte de lacul de acumulare Costești-Stânca, deoarece cursul râului este natural și panta de înclinare mare.

Regimul scurgerii apei în râul Nistru este regularizat de lacurile de acumulare Dnestrovsk și Dubăsari.

Din punct de vedere a volumului scurgerii anii se repartizează astfel:

Anii cu scurgere ridicată (peste 150 % din valorile medii multianuale):

- r. Nistru - postul hidrometric Hrușca (1968 - 2025) - 1968, 1976, 1978, 1980, 1993, 1996, 2001, 2007 (172%), 2008 (143 %).
- r. Prut - postul hidrometric Șirăuți (1990 - 2025) - 1996 (231%), 1997, 2007, 2008 (123 %), 2010 (142 %).

Anii cu scurgere scăzută (sub 70 % din valorile medii multianuale):

- r. Nistru - postul hidrometric Hrușca (1968 - 2025) - 1973, 1983, 1984 (41.3%), 1985, 1990, 1992, 1994, 2003, 2009, 2011, 2012 (61.5%), 2015 (64.2%), 2016 (69.3%), 2017 (50.7%), 2018 (58.4%), 2019 (64.2%), 2020 (52.6%), 2021 (59.9%) și 2022 (63.6%), 2023 (54.3%), 2024 (51.6%), 2025 (53.1%).

Anii cu scurgere scăzută (sub 60 % din valorile medii multianuale):

- r. Prut - postul hidrometric Șirăuți (1990 - 2025) - 1990, 1994, 2000, 2003, 2006, 2009, 2011, 2012 (17.7%), 2013 (56.0%), 2015 (35.0%), 2016 (33.1%), 2019 (29.3%), 2020 (58.3%) și 2021 (47.8%), 2023 (51.7%), 2024 (38.4%), 2025 (42.0%).

Debitele pentru această lună constituie:

În r.Nistru (postul hidrometric Hrușca), media lunară constituie 258 m³/s;

maximul absolut - **1920 m³/s** (23.09.1968);

minimul absolut – **93.0 m³/s** (30.09.1983).

Maximul absolut pentru perioada de după darea în exploatare a lacului de acumulare Dnestrovsk (1982) **constituie 1180 m³/s** (14.09.2007); **minimul absolut – 93.0 m³/s** (30.09.1983).

Debitele medii lunare de apă variază între **111 m³/s** (1984) și **592 m³/s** (1996).

În r.Prut (postul hidrometric Șirăuți), media lunară constituie 58.8 m³/s;

maximul absolut - **1260 m³/s** (10.09.1996);

minimul absolut – **15.2 m³/s** (15.18.09.2012).

Debitele medii lunare de apă variază în limitele de la **17.7 m³/s** (2012) până la **170 m³/s** (1996).

Lacul de acumulare Costești – Stânca a fost dat în exploatare în anul 1978.

Caracterizarea scurgerii unor râuri mici din Republica Moldova:

<i>r.Răut – s.Jeloboc,</i>	norma – 6.09 m³/s , maximul absolut - 135 m³/s (08.09.1989), minimul absolut – 0.20 m³/s (19-27.09.1959).
<i>r.Ichel – s.Goian,</i>	norma – 0.34 m³/s , maximul absolut – 20.9 m³/s (09.09.1989), minimul absolut – 0.00 m³/s (01-31.08.1993, 2001).
<i>r.Botna – or.Căușeni,</i>	norma – 0.44 m³/s , maximul absolut – 18.8 m³/s (17.09.1957), minimul absolut -0.00 m³/s (1950-54, 1956-63, 1965).
<i>r.Vilia – s.Bălăsinești,</i>	norma – 0.40 m³/s , maximul absolut – 5.66 m³/s (01.09.1978), minimul absolut – 0.002 m³/s (02.08.09.1957).